

Handläggare
Anna Lindskog
Telefon: 08-508 25 248

Till
Socialnämnden
2019-08-20

En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1131

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen avseende Utkast till lagrådsremiss – En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

Kulturdepartementet har i samverkan med berörda parter arbetat fram ett förslag till lagrådsremiss rörande en konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket. Konsultationsordningen ska ge samiska företrädare en förbättrad rätt till delaktighet i beslutsprocesser.

Samerna är ett urfolk vilket ställer särskilda krav enligt folkrätten på att samerna har rätt att delta i beslutsprocesser. Befintlig lagstiftning anses inte tillräcklig för att tillgodose de krav på inflytande som finns inom urfolksrätten.

Sverige har fått återkommande kritik från internationella granskningsorgan för brister när det gäller att tillgodose samernas möjligheter att påverka beslut som rör dem. Förvaltningen ställer sig därmed bakom förslaget om att införa en ny lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket och föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Utkastet till lagrådsremissen har utarbetats inom Regeringskansliet på Kulturdepartementet. Möten om innehållet har hållits med Sametinget och andra samiska företrädare. Utkastet har sänts på remiss till organisationer, kommuner, landsting och övriga berörda parter.

Kommunstyrelsen har skickat remissen för svar senast 2019-09-24 till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna Skärholmen, Östermalm och Enskede-Årsta-Vantör.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 augusti 2019.

Ärendet

Samerna är ett urfolk vilket ställer särskilda krav enligt folkrätten på att samerna har rätt att delta i beslutsprocesser. Befintlig lagstiftning om samråd enligt minerallagen, miljöbalken med flera lagar anses inte tillräcklig för att tillgodose de krav på inflytande som finns inom urfolksrätten.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att en ny lag ska införas om konsultation i ärenden av särskild betydelse för samerna. Konsultationsordningen ska ge samiska företrädare en förbättrad rätt till delaktighet i beslutsprocesser.

Förslaget innebär en skyldighet för regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter, landsting och kommuner att innan beslut fattas i ärenden som kan få en särskild betydelse för samerna konsultera Sametinget som företrädare för det samiska folket.

Den konsultationsskyldige bestämmer på vilket sätt konsultationen ska genomföras. Vid konsultationen ska deltagarna ange sina motiverade ståndpunkter i ärendet och yttra sig över de andras ståndpunkter. Konsultationsskyldigheten gäller endast i ärenden där det inte finns någon enskild part. Konsultationen ska genomföras i god anda och fortsätta tills enighet eller samtycke i den fråga som är orsak till konsultationen uppnåtts eller tills den konsultationsskyldige eller den samiska företrädaren förklarar att enighet eller samtycke inte kan nås i ärendet.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2020.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sverige har fått återkommande kritik från internationella granskningsorgan för brister när det gäller att tillgodose samernas möjligheter att påverka beslut som rör dem. I både Norge och Finland finns en konsultationsskyldighet som omfattar myndigheter. Att införa konsultation är i linje med rekommendationer bland annat från FN:s rasdiskrimineringskommitté och kommittén för mänskliga rättigheter.

Förvaltningen ställer sig med hänvisning till ovanstående stycke bakom förslaget om att införa en ny lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Bilaga

Utkast till lagrådsremiss - En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket